

Čís. 11543.

O návrhu k pozůstalosti nepřihlášených svéprávných dětí zůstavitele za pozůstalostního řízení projednávaného na základě zákonné posloupnosti, by jim byl z pozůstalosti vyměřen povinný díl podle § 785 obč. zák. za započtení darování učiněných zůstavitelem za jeho života ve prospěch jiných dětí, nelze jednati v pozůstalostním řízení, nýbrž jest návrh odkázati na pořad práva.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1932, R I 208/32.)

V pozůstalostní věci po Marii K-ové, zesnulé bez zanechání posledního pořízení, přihlásili se jako dědici ze zákona výminečně děti zůstavitelky Ladislav K., Václav K. a Zdenka P-ová, s nimiž pozůstalost byla projednána s tím, že se jim majetek pozůstalostní stejným dílem po zákonu odevzdá proti povinnosti, že zaplatí pozůstalostní dluhy stejným dílem, přihlášky jejich byly přijaty usnesením ze dne 30. dubna 1930 k soudu a soudem úkony projednací usnesením ze dne 30. července 1930 ukončeny (podle názoru prvního soudu) s tím, že odevzdací listina podle obsahu projednání vydána bude k ruce Václava K-a po zaplacení dědické daně. Usnesením ze dne 30. dubna 1930 byla dětem zůstavitelky Františku K-ovi a Marii N-ové povolena k jich žádosti podle §§ 118, 119 nesp. říz. dvouměsíční lhůta, počínající dnem po doručení tohoto usnesení, k podání dědických přihlášek s tím, že pak podle toho, zda se k dědictví přihlásí čili nic, vydáno bude soudem rozhodnutí ohledně stanovené jim lhůty k průkazu, že podali proti svým sourozencům Václavu K-ovi a Ladislavu K-ovi žalobu o doplnění povinného dílu. Podáním ze dne 23. října 1930 František K. a Marie N-ová navrhli, by dědicové Ladislav K. a Václav K. byli vyzváni, zda při svých dědických přihláškách setrvávají a v případě kladném, by jejich nárok byl odkázán na pořad práva. Mimo to podáním tímto František a Marie N-ová navrhli, by jim byl z pozůstalosti jako nepominutelným dědicům vyměřen povinný díl u započtení darování zůstavitelem učiněných ostatním přihlášeným dědicům. P o z ů s t a l o s t n í s o u d poukázal dědice Františka K-a a Marii N-ovou s těmito nároky na pořad práva s o d ů v o d n ě n í m, že v cestě řízení pozůstalostního, nesporného, ani zmeškali lhůtu, ve které jim bylo volno veškeré tyto nároky přihlášením jich k pozůstalostnímu řízení uplatnit, a práva jim daného k uplatnění jich nároků ve stanovené lhůtě nepoužili, nemohou v řízení tomto nároky tyto uplatnit nyní, nýbrž teprve po uznání jich důvodnosti cestou řízení sporného. R e k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by dále po zákonu jednal. D ů v o d y: Není správný právní názor prvního soudu, že usnesením ze dne 30. července 1930 bylo projednání pozůstalosti skončeno. Usnesení to jest jen konceptem odevzdací listiny, která bude vypravena, až budou dědické poplatky vyměřeny a zaplaceny. Dosud se však tak nestalo, odevzdací listina oprávněným doručena nebyla a není proto ani pozůstalostní řízení skončeno a lze

tudíž stále ještě činiti návrhy a prohlášení k pozůstalostnímu řízení, neboť lhůty § 120 nesp. říz. nejsou lhůtami preklusivními, jichž ne zachování by mělo v zápětí vyloučení obmeškalce z toho kterého úkonu, nýbrž jen lhůtami, jichž účelem jest řízení uspíšiti. Bylo proto na soudu první stolice, by o návrhu stěžovatelů ze dne 23. října 1930 o vyměření jich povinného dílu podle § 785 obč. zák. jednal nejprve v cestě nesporné a pokusil se o vyjasnění sporných otázek, a teprve, bylo-li by jednání to bezvysledné, odkázal je na pořad práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Za pozůstalostního řízení projednávaného na základě zákonné posloupnosti navrhly v době, kdy pozůstalost nebyla ještě odevzdána, svéprávné dívky zůstavitelky František K. a Marie N-ová, které se k pozůstalosti za dědice vůbec nepřihlášily, by jim byl z pozůstalosti vyměřen povinný díl podle § 785 obč. zák. za započtení darování učiněných zůstavitelkou za jejího života ve prospěch druhých dvou dětí Václava a Ladislava. Šlo o to, jakého nároku se domáhali žadatelé svým návrhem a zda náleželo pozůstalostnímu soudu, by o něm jednal v pozůstalostním řízení. Že nešlo o nárok na povinný díl v pravém smyslu slova podle § 764 obč. zák., vyplývá již z toho, že tu není posloupnosti ze závěti, neboť není tu posledního pořízení, jímž nebylo na žadatele jako na nepominutelné dědice buď vůbec nebo dostatečně pamatováno. Při zákonné posloupnosti nepřijde nepominutelný dědic ovšem o svůj povinný díl, neboť se mu ho dostává ve způsobu dědického dílu, přičemž jest i oprávněn domáhati se v pozůstalostním řízení nápravy, byl-li v dílu tom zkrácen darováním (§ 785 obč. zák.). Nápravy této byli by se mohli řečení nepominutelní dědici domáhati, neboť, nebyla-li odevzdací listina vůbec ještě vydána, nebylo ani skončeno pozůstalostní řízení (rozh. čís. 5969 sb. n. s.). Leč nepominutelní dědici mohli při dědické posloupnosti ze zákona dosíci dědického dílu a tím povinného dílu jen dědickou přihláškou (§ 799 obč. zák.). Tu však neučinili a lze proto jejich návrh posuzovati jen jako návrh na uplatňování nároku podle § 951 obč. zák. K projednávání tohoto návrhu nebyl však příslušný pozůstalostní soud, zejména ano šlo o svéprávné nepominutelné dědice. Odkázal tudíž první soud právem žadatele s jejich návrhem na pořad práva a trpí usnesení rekursního soudu, ukládající prvnímu soudu, by ve věci jednal, zmatečností podle § 41 d) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.

Čís. 11544.

Bylo-li dítě v době, kdy bylo vyhověno (prvým soudem) žádosti otce o prodloužení otcovské moci, ještě nezletilé, jest je zatím pokládati za osobu nesvéprávnou, jež může podati rekurs do usnesení, vyhovu-